

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Beleidsregels Peilafwijkingen 2009

Voorwaarden voor vergunningen
peilafwijkingen

Auteur

L. Oomes, W. Groen, I. Kemeling, E. Olij

Registratienummer

09.25528

Datum

10 september 2009

Versie

1.18

Status

Concept

Afdeling

Planvorming/Planadvies

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Afbakening	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Kaders en beleid	4
2.1	Kader	4
2.1.1	Wettelijk kader	4
2.1.2	Beleidskader	4
2.2	Beleidsregels keurontheffingen	5
3	Toetsing	6
3.1	Volledigheid aanvraag	6
3.2	Noodzaak en effecten	6
3.2.1	Aantonen noodzaak	6
3.2.2	Belangenafweging effecten	7
4	Vergunningsvoorwaarden	10
4.1	Algemene voorwaarden	10
4.1.1	Looptijd	10
4.1.2	Waterhuishoudkundige inrichting	10
4.1.3	Maaiveldaling	11
4.1.4	Peilregistratie	11
4.1.5	Waterberging	11
4.1.6	Buiten werking stelling van peilafwijking	11
4.2	Gebiedsspecifieke eisen	11
4.2.1	Veenweide	11
4.2.2	Zandgebieden	12
4.2.3	Overige gebieden	12
5	Literatuur	13
	Bijlage 1 Kaart Indeling voor gebiedsspecifieke eisen	14
	Bijlage 2 Onderbouwing afvoercapaciteit peilafwijkingen	15
	Bijlage 3 Onderbouwing gebiedsspecifieke regels veenweide	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is verantwoordelijk voor de waterkwantiteit en – kwaliteit in zijn beheersgebied. Dit betekent dat het hoogheemraadschap, voor elk peilgebied dat het beheert, een peil bepaalt en deze vaststelt in een peilbesluit. Doordat er in een peilbesluit niet altijd rekening kan worden gehouden met specifieke gebruiksfuncties kan er een (eventueel tijdelijke) afwijking van het peilbesluit gewenst zijn. Voor het afwijken van het peil uit een peilbesluit is een vergunning¹ nodig.

Wanneer het hoogheemraadschap een aanvraag voor een peilafwijking ontvangt, wordt deze aan beleid en beleidsregels getoetst. Over deze beleidsregels bestaat nu veel onduidelijkheid, wat intern en extern leidt tot discussies over het wel of niet verlenen van een vergunning. Tevens is er recent beleid opgesteld (in het Provinciale Waterplan 2010-2015 [2]² en het Waterbeheersplan 4 [5]) dat nog niet was uitgewerkt in beleidsregels.

In dit rapport zijn de richtlijnen uitgewerkt waaraan de aanvragen voor peilafwijkingen worden getoetst.

1.2 Doel

Het doel van dit rapport is het geven van duidelijke beleidsregels voor het toetsen van een vergunningsaanvraag van een peilafwijking. Deze richtlijnen verschaffen helderheid voor de medewerkers van het hoogheemraadschap en de ingelanden.

1.3 Beleidsregels

Uitgangspunt voor de beleidsregels is dat elke aanvraag op dezelfde manier wordt getoetst. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillende omstandigheden en belangen. Daarom zijn er naast algemene richtlijnen gebiedsspecifieke eisen opgesteld.

¹ Onder de term 'vergunning' wordt zowel een ontheffing op de Keur verstaan als (vanaf 1 januari 2010) een watervergunning op basis van de Waterwet

² Verwijzing naar literatuurlijst in hoofdstuk 5

De vergunningsvoorwaarden, die aansluiten bij de beleidsregels, worden opgenomen in de vergunningen voor peilafwijkingen³. Doordat de inrichting en het peil van de peilafwijking worden vastgelegd kan daarop vervolgens worden gehandhaafd.

De Beleidsregels Peilafwijkingen (als bedoeld in titel 4.3 Algemene wet Bestuursrecht) worden ter vaststelling aangeboden aan het dagelijks bestuur en worden vervolgens bekend gemaakt en voor 6 weken ter visie gelegd. Ook wordt mededeling gedaan aan Gedeputeerde Staten.

1.4 Afbakening

Bij het verlenen van een vergunning is er sprake van het recht om het peil af te laten wijken van het peilbesluit. Van een plicht is echter geen sprake. In de situatie dat HHNK beoordeelt dat het belang zo groot is dat een verplichting van het gevoerde peil noodzakelijk is, wordt dit vastgelegd in een partiële herziening van het peilbesluit in plaats van in een vergunning. Deze notitie gaat niet in op partiële herzieningen.

Na het van kracht worden van de Beleidsregels Peilafwijkingen 2009 zijn er globaal twee situaties te onderscheiden:

1. Het peilbesluit is vastgesteld vóór 1 januari 2010 – het hoogheemraadschap beoordeelt de aanvraag om een afwijkend peil te mogen voeren aan de hand van de beleidsregels en het vigerend peilbesluit. De Beleidsregels Peilafwijkingen vormen een nadere uitwerking op het beleid zoals dat is opgenomen in het peilbesluit. Indien het peilafwijkingenbeleid in het peilbesluit strijdig is met de Beleidsregels Peilafwijkingen, is het peilbesluit leidend.
2. Het peilbesluit wordt na 1 januari 2010 vastgesteld – nieuwe aanvragen voor peilafwijkingen worden aan de hand van deze beleidsregels beoordeeld. Het hoogheemraadschap neemt in de nieuw op te stellen peilbesluiten de heroverweging van de bestaande peilafwijkingen op.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de kaders en het beleid weergegeven die zijn aangehouden bij het opstellen van de beleidsregels. Hoofdstuk 3 gaat in op de toetsing op noodzaak en effecten van de peilafwijking. Tot slot beschrijft hoofdstuk 4 de algemene en gebiedsspecifieke vergunningsvoorwaarden.

³ Net als bij een peilafwijking wordt bij een bemalen drainage de grondwaterstand actief verlaagd. Volgens de Algemene regels bij de Keur HHNK 2009 moet voor het verlagen van de grondwaterstand (verder dan het oppervlaktewaterpeil) vergunning worden aangevraagd. Voor de vergunningsaanvraag van een bemalen drainage worden ook de Beleidsregels Peilafwijkingen aangehouden.

2 Kaders en beleid

2.1 Kader

2.1.1 Wettelijk kader

Het hoogheemraadschap heeft de taak het water in de waterlopen binnen het beheergebied op peil te houden; het betreffende waterpeil is vastgesteld in het peilbesluit [3, 17, 21]. Het is niet toegestaan een ander peil dan het vastgestelde peil te hanteren.

Het hoogheemraadschap is bevoegd om vrijstelling te verlenen van het peil vastgesteld in het peilbesluit [3]. Hierdoor is het wel mogelijk af te wijken van het vastgestelde peil. Deze peilafwijking wordt vastgelegd in een vergunning. Ook voor gebieden zonder vastgesteld peilbesluit kan een vergunning voor een peilafwijking worden aangevraagd. [11]⁴

Definitie peilafwijkingen

Een peilafwijking is een afgebakend gebied binnen een peilgebied waarvoor een waterstand wordt nagestreefd die afwijkt van het vigerende peilbesluit.

Hieronder vallen o.a. onderbemalingen, opmalingen en peilregelingen.

Het verlenen van een vergunning op het peilbesluit gebeurt binnen de wettelijke en in het beleid aangegeven kaders (zoals de Waterwet [21] en het Provinciaal Waterplan 2). Om de aanvrager duidelijkheid (rechtsgelijkheid en rechtszekerheid) te geven formuleert het hoogheemraadschap beleidsregels op basis waarvan vergunningen kunnen worden afgegeven [4].

2.1.2 Beleidskader

Het waterpeil moet de aanwezige belangen zo optimaal mogelijk faciliteren en een doelmatig waterbeheer tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten mogelijk maken. Veelal is echter sprake van meerdere en soms tegenstrijdige belangen ten aanzien van het waterpeil. Niet alles kan overal; de grens wordt bereikt wanneer de eisen van de functie ver afstaan van de omstandigheden die van nature in het gebied aanwezig zijn, of wanneer een combinatie van functies problemen oplevert. Na een integrale afweging wordt op bestuurlijk niveau de keuze gemaakt [2]. Deze keuze wordt verankerd in het peilbesluit.

Voor specifieke omstandigheden kan een (eventueel tijdelijke) afwijking van het peilbesluit gewenst zijn. Het hoogheemraadschap toetst de motivatie voor een peilafwijking en gebruikt deze bij de afweging voor (in de toelichting bij) de vergunning [2]. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het Waterplan 2010-2015 van de provincie Noord-Holland, waarin staat dat peilafwijkingen zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Als er toch sprake is van peilafwijkingen zijn ze zoveel

⁴ Op dit moment is de bevoegdheid tot vergunningverlening (onthefingverlening) voor peilafwijkingen voor wat betreft de gebieden waarvoor een peilbesluit is vastgesteld, gebaseerd op artikel 45 van de Provinciale verordening op de waterhuishouding en waterkeringen Noord-Holland. Voor gebieden zonder peilbesluit wordt onthefing verleend op grond van artikel 15, onderdeel h van de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2006. Met de inwerkingtreding van de nieuwe keur, die wordt vastgesteld naar aanleiding van de herziening van de waterwetgeving (Waterwet etc.), zal deze bevoegdheid voor beide situaties nog uitsluitend worden ontleend aan de keur.

mogelijk vastgelegd in actuele vergunningen [2]. In de vergunning wordt ook aangegeven welk gebied de peilafwijking beslaat, wat de toegestane peilfluctuaties zijn, wat de maximaal toegestane pompcapaciteit is en welke compenserende maatregelen worden genomen.

2.2 Beleidsregels keurontheffingen

In de 'Beleidsregels keurontheffingen' zijn beleid en achtergronden opgenomen voor het verlenen van o.a. vergunningen voor peilafwijkingen [11]. Voor een 'nadere uitwerking' wordt hierin verwezen naar het Kader Integrale Peilbesluiten (KIP) [6]. In de notitie van het KIP wordt vervolgens doorverwezen naar de "handleiding KIP voor ontheffingen peilafwijkingen", maar ook daarin worden geen concrete richtlijnen gegeven [7].

Omdat een concrete "nadere uitwerking" ontbreekt, worden in dit rapport de richtlijnen beschreven.

Bij het vaststellen van dit voor u liggende rapport Beleidsregels Peilafwijkingen vervalt de tekst over peilafwijkingen in de notitie Beleidsregels Keurontheffingen (paragraaf 4.2.3) [11]. Ook de tekst over peilafwijkingen in de notitie Kader Integrale Peilbesluiten (paragraaf 2.5 en hoofdstuk 6) [6] vervalt. Ten slotte vervallen de beleidsregels zoals verwoord in de Beleidsregels Peilafwijkingen Veenweidegebied [9], omdat deze beleidsregels integraal zijn overgenomen in dit rapport.

3 Toetsing

3.1 Volledigheid aanvraag

Een binnenkomende vergunningsaanvraag moet krachtens de Waterwet voldoen aan een aantal basiscriteria om in behandeling genomen te kunnen worden.

Deze voorwaarden komen neer op het volgende:

1. Een ingevulde aanvraagformulier, welke tenminste dient te bestaan uit het algemene deel, het specifieke deel voor het aanvragen van een peilwijziging, en het deel met de ondertekening en bijlagen. (Dit formulier wordt door het hoogheemraadschap verstrekt).
2. Duidelijke tekening met daarop aangegeven
 - de (kadastrale) percelen waarop de aanvraag betrekking heeft
 - de bestaande en toekomstige situatie
 - de waterlopen⁵ en percelen die binnen de peilafwijking komen te vallen
 - de locatie van het peilregelend kunstwerk (bemaalingsinstallatie of stuw) inclusief detailtekeningen van dit peilregelende kunstwerk.
 - de locatie van de peilkerende kunstwerken (dammen en schotten) inclusief detailtekeningen van deze peilkerende kunstwerken.
 - de aanwezigheid en richting van drainagesysteem en/of begreppeling
3. Een duidelijke en goed onderbouwde motivatie van de aard, omvang, reden en gevolgen van de peilafwijking, eventueel ondersteund door bedrijfseconomische gegevens
4. Overige gegevens:
 - het gewenste peil t.o.v. NAP (minimum peil, maximum peil en periode)
 - verwachte effecten van de peilafwijking (positief en negatief)
 - indien van toepassing een drainageplan
 - bij voorkeur een verklaring van geen bezwaar van de direct belanghebbenden

Wanneer de aanvraag niet compleet is neemt het hoogheemraadschap contact op met de desbetreffende aanvrager.

In het kader van een efficiënte werkwijze heeft het onze voorkeur als de aanvrager voor het versturen van de aanvraag een vooroverleg heeft met het Cluster Vergunningen Keur.

Op basis van bovenstaande gegevens toetst HHNK of een aanvraag in aanmerking komt voor een vergunning en hoe de peilafwijking ingericht moet worden. De bewijslast ligt bij de aanvrager.

3.2 Noodzaak en effecten

3.2.1 Aantonen noodzaak

Een aanvraag wordt allereerst getoetst op het nut en de noodzaak voor een peilafwijking.

⁵ Met de term 'waterloop' wordt bedoeld 'oppervlaktewaterlichaam' als onderdeel van een waterstaatswerk, zoals opgenomen in de nieuwe waterwetgeving.

Hierbij kijkt het hoogheemraadschap naar de motivatie van de aanvrager en of de onderbouwing hiervan voldoende is. Een motivatie voor een aanvraag van een peilafwijking kan o.a. zijn:

- het beperken van landbouwschade door het gevoerde peil
- het verminderen van schade aan bebouwing
- het verminderen van schade aan natuur- en cultuurhistorische waarden.

3.2.2 Belangenafweging effecten

Bij een duidelijke nut en noodzaak van de peilafwijking wordt de aangevraagde peilafwijking getoetst en afgewogen op de effecten. Bij verwachte negatieve effecten kan het hoogheemraadschap een aanvullend onderzoek eisen, de resultaten worden ter beoordeling aangeboden aan het waterschap.

- Indien er geen negatieve effecten zijn wordt er een vergunning afgegeven. Ook wanneer negatieve de effecten acceptabel zijn en opwegen tegen de voordelen van de peilafwijking is vergunning mogelijk.
- Als de negatieve effecten onacceptabel zijn wordt de aanvraag voor de peilafwijking afgewezen.
- In een aantal gevallen zijn negatieve effecten door een aangepaste inrichting te voorkomen of te compenseren (bijvoorbeeld met mitigerende maatregelen), zodat de peilafwijking met een aangepaste inrichting toch vergund kan worden. Het initiatief voor het aanpassen van de vergunningsaanvraag ligt bij de vergunningaanvrager.

Bij de toets op effecten en afweging wordt rekening gehouden met de onderstaande aspecten.

De kosten voor aanvullend onderzoek naar de effecten van de peilafwijking worden op grond van de legesverordening in kosten gebracht bij de aanvrager. Indien aanvullend onderzoek nodig is neemt het hoogheemraadschap contact op met de aanvrager.

a. **Bebouwing**

- De peilafwijking mag geen negatief effect hebben op de funderingen van gebouwen. [2]
- De peilafwijking mag niet leiden tot overlast zoals bijvoorbeeld vochtige muren en natte kruipruimtes.

b. **Wegen**

- De peilafwijking mag geen negatief effect hebben op de stabiliteit van wegen.
- De peilafwijking mag geen negatief effect hebben op de afwatering van wegen.

c. **Waterkeringen**

- De peilafwijking mag geen negatief effect hebben op de werking van een waterkering.

d. **Agrarisch**

- De peilafwijking mag geen negatief effect hebben op de direct omliggende agrarische percelen.

e. **Cultuurhistorie**

- Cultuurhistorische waarden en archeologische vindplaatsen moeten beschermd blijven. [2]
- Bij verwachte negatieve effecten wordt ter beoordeling contact opgenomen met de provincie.

f. Natuur

- De peilafwijking mag (in totaliteit) geen negatief effect hebben op de (in de omgeving) aanwezige natuurwaarden; bij eventuele achteruitgang van natuurwaarden als gevolg van een peilwijziging wordt gecompenseerd, zodat de positieve effecten opwegen tegen de negatieve effecten. [2]
- De peilafwijking wordt getoetst aan de Natura 2000-wetgeving. De aanvraag zal getoetst moeten worden op significant negatieve effecten, zowel in het gebied zelf als in de externe werking.

g. Ruimtelijke ontwikkelingen

- De peilafwijking mag geen hinder opleveren voor ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied.

h. Bestemming

- Het legale grondgebruik is leidend bij de afweging van een peilafwijking.
- Wanneer het bestemmingsplan onvoldoende duidelijkheid biedt wordt afgewogen welk grondgebruik gefaciliteerd wordt. Bij deze afweging wordt gebruikt gemaakt van de meest recente versie van het Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland (versie 5) en het huidige of gewenste grondgebruik. [2]
- Aan de facilitering van de gebruiksfuncties die in het gebied aanwezig zijn is een grens gesteld. Alles kan nu eenmaal niet altijd overal.[5]

i. Maaiveld daling

- Om de maaiveld daling te beperken kunnen in de vergunning aan de inrichting en het peilbeheer specifieke voorwaarden gesteld van de peilafwijking. (zie hoofdstuk 4)

j. Waterberging binnen de peilafwijking

- Dempingen als gevolg van de aanleg van de peilafwijkingen moeten worden gecompenseerd.
- Door het verhogen van het peil wordt de waterberging in de peilafwijking verkleind. Er wordt geadviseerd in dat geval de beschikbare waterberging te vergroten. De aanvrager draagt zelf het risico voor de gevolgen van het verkleinen van de waterberging binnen de peilafwijking.

k. Robuustheid / beheersbaarheid watersysteem

- Het hoogheemraadschap streeft naar robuuste goed beheersbare peilgebieden. In het WBP4 staat dat voor een robuust watersysteem versnippering zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Versnippering kan echter zowel een positief als negatief effect hebben op de waterbeheersing. Een peilafwijking hoeft dus niet altijd een negatief effect te hebben op de beheersbaarheid van het watersysteem. Maatwerk is daarom noodzakelijk. Om te kunnen bepalen wat voor effect de versnippering heeft op de waterbeheersing zal dit per aanvraag nader onderzocht moeten worden.
- Indien een koppeling met een ander peilgebied of peilafwijking mogelijk is, zal worden bekeken of deze koppeling gewenst is. In dat geval wordt er een aangepaste inrichting in de vergunning voorgeschreven. Ook het instellen van een nieuw peilgebied is een mogelijke inrichting.

l. Hydraulisch systeem

- De peilafwijking mag geen negatieve effecten hebben op het functioneren van het watersysteem van het peilgebied. De inrichting van de peilafwijking moet zodanig zijn dat de wateraan- en afvoer gegarandeerd blijven.

m. Waterkwaliteit

- Bij de inrichting van de peilafwijking wordt rekening gehouden met de waterkwaliteit binnen en buiten de peilafwijking. [2]
- Doorstroming van de waterlopen in de omgeving van de peilafwijking moet mogelijk blijven.
- De watergangen binnen de peilafwijking moeten voldoende op diepte zijn / worden gebracht.

n. Aanliggende eigenaren

- Bij een vergunningsaanvraag voor een peilafwijking die (tevens) betrekking heeft op een scheidingsloot tussen twee eigenaren, wordt het belang van de aanliggende eigenaren meegenomen in de afweging .

4 Vergunningsvoorwaarden

Dit hoofdstuk bevat de voorwaarden voor de te verlenen vergunningen voor peilafwijkingen (hierna te noemen vergunningen)

Naast de algemene voorwaarden die in alle vergunningen moeten worden opgenomen (paragraaf 4.1), zijn gebiedsspecifieke voorwaarden beschreven (paragraaf 4.2). Deze gebiedsspecifieke regels zijn opgedeeld naar de volgende type gebieden: Veenweide, Zandgrond en Overige gebieden. De kaart in bijlage 1 geeft een indicatie van deze gebiedsindeling. Bij het beoordelen van de vergunningsaanvraag wordt nader bekeken welk type gebied op de vergunningsaanvraag van toepassing is.

4.1 Algemene voorwaarden

4.1.1 Looptijd

Bij het vaststellen van een nieuw peilbesluit zullen de eerder afgegeven vergunningen worden heroverwogen. Deze afweging wordt opgenomen in het peilbesluit.

Indien het een vergunning is voor een tijdelijke peilafwijking wordt in de vergunning de termijn van de vergunning aangegeven.

4.1.2 Waterhuishoudkundige inrichting

Bij de vergunningsaanvraag wordt een tekening geleverd met daarop de locaties van de waterhuishoudkundige voorzieningen zoals watergangen, dammen, stuwen, inlaat, peilschaal en bemalingsinstallatie(s) en de begrenzingen van de peilgebied(en).

Waterlopen:

- Bij een peilverandering wordt de leggerwaarde voor bodemhoogte wordt aangepast (om een acceptabele waterdiepte te behouden). Om aan de vastgelegde leggerbreedte te kunnen blijven voldoen kan het nodig zijn om de watergangen te verbreden.

Gronddam:

- Een gronddam wordt aangelegd op maaiveldhoogte.
- De afmetingen van de gronddam worden bepaald op basis van de Beleidsregels Keurontheffingen. [11]

Keerschot:

- Keerschotten hebben een kerende hoogte gelijk aan het aanliggende maaiveld.
- De afmetingen van het keerschot worden bepaald op basis van de Beleidsregels Keurontheffingen. [11]

Stuw:

- In de vergunning beperkt het hoogheemraadschap de afvoercapaciteit tot maximaal 80 % van de afvoernorm van de polder. Als de polder een afvoernorm van 10 m³/min/100 ha heeft dan mag de maximale afvoercapaciteit van de afvoerende stuw van de peilafwijking dus 8 m³/min/100 ha zijn. (voor motivatie afvoercapaciteit: zie bijlage 1)

- De afmetingen van de stuw worden bepaald op basis van de Beleidsregels Keurontheffingen. [11]

Bemalingsinstallatie

- In de vergunning beperkt het hoogheemraadschap de afvoercapaciteit tot maximaal 80 % van de afvoernorm van de polder. Als de polder een afvoernorm van 10 m³/min/100 ha heeft dan mag de maximale afvoercapaciteit van de bemalingsinstallatie van de peilafwijking dus 8 m³/min/100 ha zijn. (voor motivatie afvoercapaciteit: zie bijlage 2)

Inlaat

- Een peilafwijking in de vorm van een op- of onderbemaling moet worden voorzien van een inlaat met een minimale diameter van rond 0,125 meter met een deugdelijke afsluiting. Naar gelang de grootte van de peilafwijking kan het hoogheemraadschap een grotere diameter voorschrijven.

4.1.3 Maaiveld daling

De optredende maaiveld daling wordt niet gevolgd. Dit betekent dat tijdens de looptijd van de vergunning het peil niet mag worden aangepast aan de maaiveld daling.

4.1.4 Peilregistratie

De peilafwijking zal op door het hoogheemraadschap op kosten van de houder worden voorzien van een peilschaal.

4.1.5 Waterberging

- Waterlopen binnen de peilafwijking blijven schouwplichtig om de aanwezige waterberging te garanderen.
- Een peilafwijking moet worden voorzien van een terugloopvoorziening met een door het HHNK voorgeschreven overstorthoogte en breedte. De overstortbreedte wordt bepaald aan de hand van de toegestane afvoernorm, de overstorthoogte aan de hand van het inundatienorm uit de BWN-studie [12].

4.1.6 Buiten werking stelling van peilafwijking

Bij optredende wateroverlast is het hoogheemraadschap ten alle tijden bevoegd de peilafwijking (tijdelijk) buiten werking te stellen. Het hoogheemraadschap geeft hiervoor dan opdracht aan de vergunninghouder.

4.2 Gebiedsspecifieke eisen

4.2.1 Veenweide⁶

In aanvulling op het beleid van provincie Noord-Holland (maximale drooglegging in veenweidegebieden 0,60 meter [2]) neemt het hoogheemraadschap in de vergunning de volgende vergunningsvoorwaarden op voor een duurzaam behoud van het veenweidegebied:

- Bij een peilafwijking die niet is voorzien van een onderwaterdrainage, beperkt het hoogheemraadschap de drooglegging tot maximaal 0,40 meter onder het gemiddelde maaiveld.

⁶ Deze vergunningsvoorwaarden gelden voor gebieden waar de bovenste 80 cm van de bodem uit veen bestaat.

- Bij een peilafwijking voorzien van een onderwaterdrainage staat het hoogheemraadschap in de vergunning toe om:
 - het peil in de periode van 15 maart t/m 15 oktober te verlagen naar maximaal 0,40 meter onder het gemiddelde maaiveld⁷ van het betreffende gebied.
 - het peil in de periode 15 oktober t/m 15 maart het peil te verlagen naar maximaal 0,60 meter onder het gemiddelde maaiveld van het betreffende gebied.
- De onderwaterdrainage wordt 10 cm onder het laagst toegestane peil aangelegd, met een drainafstand van 6 m.
- Bij aanvraag van een peilafwijking met onderwaterdrainage moet de aanvrager een drainageplan meesturen, zodat het hoogheemraadschap het drainageplan als vergunningsvoorwaarden kan opnemen.

In bijlage 3 staat de onderbouwing van de gebiedsspecifieke eisen voor veenweidegebied.

4.2.2 Zandgebieden

In de zandgebieden kunnen over het algemeen twee typen gebieden worden onderscheiden namelijk *hellende zandgebieden en vlakke zandgebieden*.

Hellende zandgebieden zijn gebieden die vrij afwateren door middel van beken en greppels; ze liggen o.a. op de overgang tussen de hoger gelegen (duin)gebieden en het achterliggende polderland. In deze beken mogen stuwen geplaatst worden om er voor te zorgen dat het water vertraagd afvoert. Voor deze gebieden moet dan ook een peilafwijkingvergunning aangevraagd worden. Een maximale drooglegging wordt er voor hellende zandgebieden niet gegeven, omdat handhaving van het peil niet gegarandeerd kan worden. Wel wordt in de vergunning een bandbreedte voor de peilen opgenomen, afgestemd op het watersysteem van het gebied.

In de **vlakke zandgebieden** komt met name veel bollenteelt voor en mag bij een peilafwijking het peil verlaagd worden tot maximaal 0,80 meter onder het gemiddelde maaiveld van het betreffende gebied. [15,19]

4.2.3 Overige gebieden

Overige gebieden is een verzameling van alle gebieden die niet onder veenweide of zandgebieden vallen. Over het algemeen zijn dit gebieden met als voornaamste grondsoort klei en zavel. Deze gebieden worden over het algemeen gebruikt voor de akkerbouw en veeteelt.

Bij een peilafwijking in een gebied dat gebruikt wordt voor akkerbouw en reizende bollenkraam is een maximale drooglegging van 1.20 meter onder het gemiddelde maaiveld toegestaan. [19] (De maximale drooglegging voor akkerbouw en bollenteelt is in 'overige gebieden' groter dan in zandgebied i.v.m. minder snelle ontwatering in kleigebieden)

Bij een peilafwijking in een gebied dat gebruikt wordt voor veeteelt (grasland) is een maximale drooglegging van 0.80 meter onder het gemiddelde maaiveld toegestaan. [19]

⁷ De gemiddelde maaiveldhoogte wordt bepaald op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) of plaatselijk verrichte metingen.

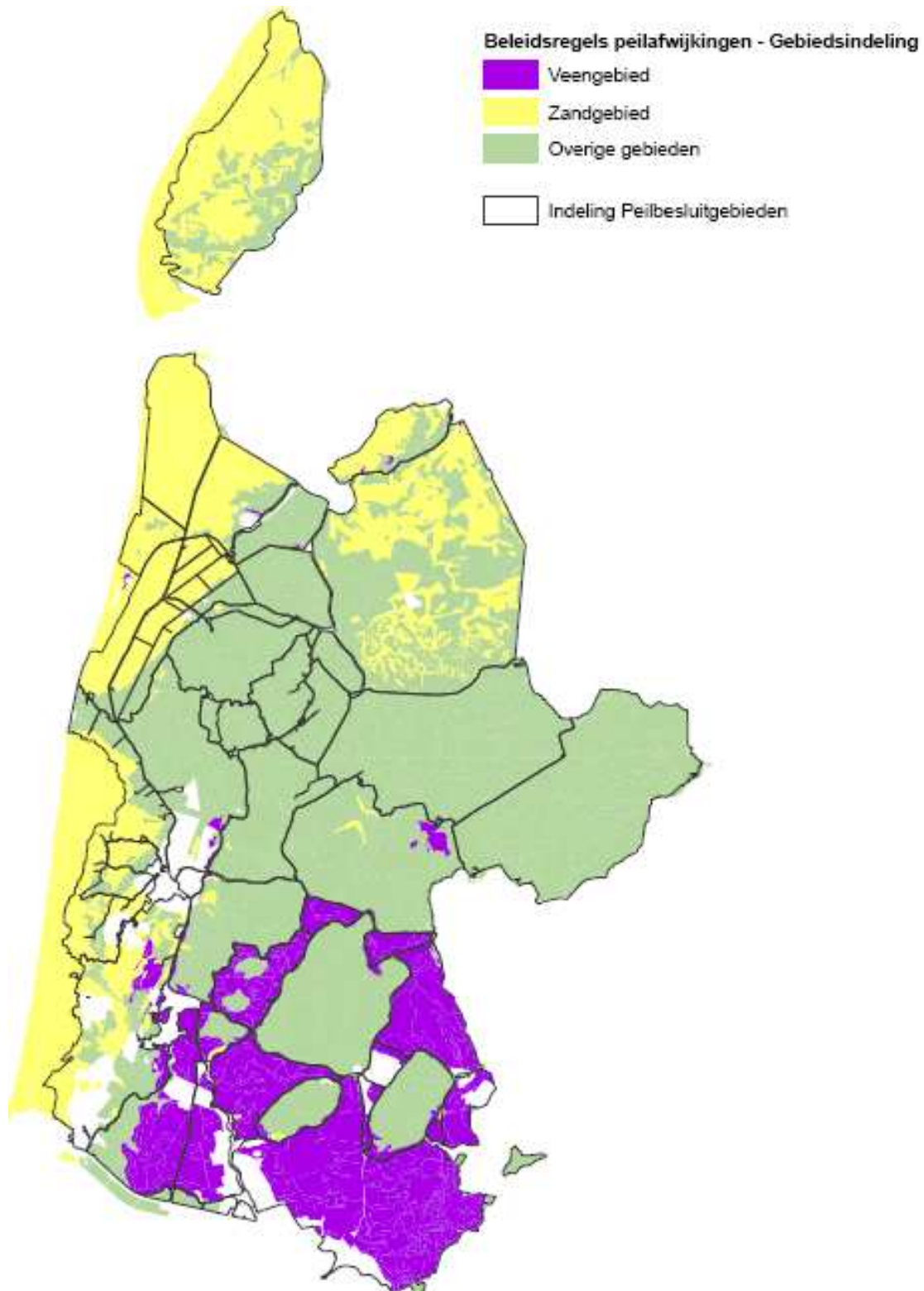

5 Literatuur

1. Provincie Noord-Holland, Bewust omgaan met water, Provinciaal waterplan Noord-Holland 2006-2010, 2006
2. Provincie Noord-Holland, Beschermen, Benutten, Beleven en Beheren, Ontwerp Waterplan 2010-2015 Provincie Noord-Holland, december 2008
3. Provincie Noord-Holland, Verordening op de waterhuishouding en waterkeringen Noord-Holland, 1994
4. Provincie Noord-Holland, Toelichting op de Verordening op de waterhuishouding en waterkeringen Noord-Holland, prov. blad 84., 1994
5. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Van veilige dijken tot schoon water, Ontwerp Waterbeheersplan 2010-2015, 2009
6. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Kader Integrale Peilbesluiten, Notitie, 2005
7. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Handleiding KIP voor ontheffingen peilafwijkingen, 2005
8. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Handboek ontheffingen waterbeheer, 2003
9. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Beleidregels peilafwijkingen veenweidegebieden, 2009
10. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Beleidsnotitie waterbeheer in het veenweidegebied, 2007
11. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Beleidsregels keurontheffingen, beleid en achtergronden voor het verlenen van ontheffingen van verbodsbepalingen in de Keur van het hoogheemraadschap, alsmede van overige wet- en regelgeving waarvoor het hoogheemraadschap het bevoegd gezag is, 24 april 2007
12. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, BWN-studie, 2004
13. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Watergebiedsplan Zegveld en Oud-Kamerik, juli 2005
14. Hoogheemraadschap van Rijnland, Beleidsregel Peilafwijkingen, juli 2008
15. Praktijkonderzoek Plant & Omgeving, Studie naar (sub)optimale grondwaterstanden voor bloembollenteelt, Rapport 1, maart 2001
16. Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA), Help-tabellen landbouw, Waternood deelrapport 4, 2002
17. Wet op de waterhuishouding
18. www.dewaterwet.nl, maart 2009
19. Elsevier Bedrijfsinformatie B.V., Vereniging voor Landinrichting, Cultuurtechnisch Vademecum, 2000
20. Waterschap Hollands Kroon, Particuliere bemalingen & slootdempingen, 1997
21. Waterwet

Bijlage 1 Kaart Indeling voor gebiedsspecifieke eisen

Bijlage 2 Onderbouwing afvoercapaciteit peilafwijkingen

Uit: Particuliere bemalingen & slootdempingen, Waterschap Hollands Kroon, 1997 [20]

"Het is niet wenselijk om ook voor de onderbemalingen deze boezemnorm te hanteren. Er dient te allen tijde een zekere veiligheidsmarge tussen de capaciteit van het poldergemaal en de onderbemalingsinstallaties te worden aangehouden. Een capaciteitsverschil van 20% heeft het waterschap nodig om het waterbeheer goed te kunnen uitoefenen*. Het waterschap staat daarom voor onderbemalingsinstallaties een maximale bemalingscapaciteit van 80% van 10 m³/min/100 ha, dus 8 m³/min/100 ha, toe.

Ook in poldergebieden waarbinnen hetzelfde peil als het boezempeil wordt aangehouden, oftewel onbemalen gebieden, heeft het waterschap het kwantiteitsbeheer en kent het stelsel van de hoofdwatgangen een capaciteitsbeperking in aan- en afvoer.

Ook hier heeft het waterschap een capaciteitsverschil van 20% nodig om het waterbeheer goed te kunnen uitoefenen en daarom wordt ook in deze gebieden een bemalingscapaciteit van maximaal 8 m³/min/100 ha toegestaan.

- * Ten opzichte van een onderbemaling zit het waterschap een nadelige positie:
- De opvoerhoogtes bij de onderbemalingen zijn in het algemeen zo gering dat deze pompen in de praktijk een capaciteit hebben die bovenin de pompgrafiek ligt, oftewel een maximale pompcapaciteit hebben. De pompleverancier geeft op het typeplaatje echter een gemiddelde aan in het pompbereik, waarbij optimaal rendement aanwezig is. Dus de pompen geven in de praktijk meer water als de typeaanduiding doet geloven.
 - Het waterschap bepaald de maximaal toegestane pompcapaciteit op grond van de werkelijk te bemalen hectares, terwijl de vergunninghouder bij de keuze van de pomp moet kiezen tussen de verschillende capaciteitsbereiken, waarbij in de praktijk blijkt dat vaak voor dat pomptype wordt gekozen dat een net iets hogere pompcapaciteit heeft.
 - Een onderbemaling is zo afgesteld dat geen verschil wordt gemaakt tussen dag- en nachtstroom en bij het waterschap zijn de gemalen zo afgesteld dat ze bij voorkeur 's nachts draaien (goedkoper tarief). De onderbemalingen hebben hierdoor een zekere voorsprong in bemaling, waarbij het overige gebied wordt belast.

Bijlage 3 Onderbouwing gebiedsspecifieke regels veenweide

Vergunningsaanvragen voor een peilafwijking in veenweidegebied zullen op basis van criteria, deels vastgelegd in het beleid van HHNK en de Provincie, moeten worden gewogen. Hierbij wordt bepaald welke effecten er optreden bij een peilafwijking en wat de gevolgen op de lange termijn hiervan zijn. Bij de afweging of een peilwijziging kan worden toegestaan speelt naast het beleid, de problematiek specifiek voor het veenweidegebied een belangrijke rol.

1.1 Beleid van de provincie Noord-Holland

Het provinciaal waterplan 2006-2010 en de provinciale beleidsnotitie "Veenweidegebieden: Opgeven of hoop geven", 1990 doen de volgende beleidsuitspraken over het veenweidegebied:

- "We streven naar een duurzaam behoud van de veenweidegebieden"
Duurzaam behoud betekent het toepassen van een zorgvuldig afgewogen drooglegging om verdergaande bodemdaling te beperken en om agrarisch beheer mogelijk te maken;
- In agrarische veenweidegebieden bedraagt de drooglegging maximaal 0.60 meter. In veenweidegebieden waar de huidige drooglegging groter is dan 0.60 meter mag het peil de bodemdaling niet volgen, totdat een drooglegging van 0.60 meter is bereikt. Dit geldt met name voor de nu reeds aanwezige peilafwijkingen.
Voor de PEHS en andere gebieden gelden de volgende uitgangspunten:
 - bescherming van cultuurhistorische waarden en archeologische vindplaatsen;
 - compensatie van de achteruitgang van natuur- of cultuurhistorische waarden als gevolg van een peilwijziging;
 - de bescherming van de funderingen van gebouwen;
 - het bieden van rechtszekerheid aan belanghebbenden in geval van bestaande afspraken in een landinrichtingsproject;
- Peilverlagingen moeten zoveel mogelijk worden beperkt. Het volgende moet daarbij in acht worden genomen:
 - de rol van de continuïteit van de agrarische bedrijfsvoering die nodig is voor het behoud van het open landschap.
 - de invloed van het waterbeheer op de betekenis voor de natuur en landschap
 - de financiële gevolgen voor het waterschap en de ingelanden.

1.2 Beleid HHNK

Uitgangspunten voor de vergunningverlening behoren te zijn opgenomen in het peilbesluit. In het Kader integrale peilbesluiten (vastgesteld door het CHI) en de Beleidsregels keurontheffingen (vastgesteld door D&H) is al een groot aantal beleidsregels en uitgangspunten opgenomen voor de verlening van vergunningen voor peilafwijkingen. De notitie "Beleidsregels Peilafwijkingen in veenweidegebieden" betreft een verdere beleidsuitwerking van de eerder vastgestelde beleidsuitgangspunten (KIP en beleidsregels keurontheffingen).

Deze nadere uitwerking van de beleidsregels zullen in de peilbesluiten van de veenweidegebieden als beleidregels voor peilafwijkingen worden overgenomen.

Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap heeft in juli 2006 een standpunt ingenomen over de toepassing van "functie volgt peil" bij de actualisatie van peilbesluiten. In de beleidstekst staan o.a. de volgende constatering:

HHNK heeft als overheid de taak om het huidige landgebruik zo goed mogelijk te faciliteren, tenzij dit op basis van maatschappelijke kosten en baten niet gewenst is of dat de risico's niet aanvaardbaar worden geacht;

- Provincie en gemeente moeten draagvlak genereren als onderdeel van de ruimtelijke ontwikkeling en ontwikkelingsplanologie.

In het WBP4 wordt aangegeven dat waar mogelijk het principe "functie volgt peil" wordt gevolgd. Het hoogheemraadschap gaat hiertoe over als:

- De provincie Noord-Holland de mogelijkheid van herschikking van bestaande functieoording positief heeft beoordeeld;
- De provincie Noord-Holland de randvoorwaarden heeft gecreëerd om het principe 'functie volgt peil' in de praktijk te brengen.

In het "Kader integrale peilbesluiten 2005", de beleidsnotitie van het hoogheemraadschap waarin het beleid voor het peilbeheer is vastgelegd, zijn het provinciale beleid en de afspraken in het kader van de Agenda Westelijke Veenweidegebieden overgenomen. Hierin zijn nog enkele meer gedetailleerde uitspraken gedaan over het peilbeheer in het veenweidegebied.

- Bij passieve vernatting volgt het peilbeheer de bodemdaling niet meer tot een drooglegging van 0.40 meter is bereikt.
- Concrete afspraken die in het kader van Landinrichtingsprojecten en gebiedsplannen zijn gemaakt worden nagekomen.

In november 2007 is er de beleidsnotitie "Waterbeheer in het veenweidegebied" vastgesteld.

Met deze notitie wordt invulling gegeven aan een samenhangend beleid waarmee de problemen van het veenweidegebied meer systematisch wordt aangepakt.

In deze notitie zijn beleidsdoelen vertaald in een aantal beleidslijnen. De belangrijkste hiervan zijn:

- De dikte van het veenpakket vervult een prioriterende rol. Hoe dikker het pakket, des te meer wil het hoogheemraadschap investeren in het behoud;
- Het hoogheemraadschap wil de mogelijkheden van grondwatersturing via onderwaterdrains verder onderzoeken en operationaliseren als middel om bodemdaling tegen te gaan;
- Permanente peilafwijkingen worden waar mogelijk opgenomen in (grotere) peilgebieden. Het hoogheemraadschap wil flexibel omgaan met tijdelijke peilafwijkingen, zolang deze géén effect hebben op de bodemdaling;
- Het hoogheemraadschap is bereid om het beheer van een (nieuwe) blokbemaling / peilafwijking onder een aantal voorwaarden te overwegen, als deze groter is dan 100 ha;
- Behoud en ontwikkelen van het cultuurhistorische veenweidelandschap door het voortbestaan van de Landbouw als beheerder van het cultuurhistorisch waardevolle veenweidelandschap.

1.3 Bodemdaling

Bodemdaling is met name het gevolg van zetting, klink en de oxidatie van organische stof in veengronden. Deze oxidatie treedt op wanneer het veen verdroogd. Een gemiddelde verlaging van het oppervlaktewaterpeil leidt tot een gemiddelde verlaging van het grondwaterpeil. Verdroging wordt veroorzaakt door wegzijging van het grondwater naar de ondergrond, verdamping en opname door gewassen.

Over het algemeen wordt er gedacht dat wanneer het waterpeil in de waterloop om een perceel heel hoog staat het veen voldoende nat blijft en zo verdroging wordt voorkomen. In dat geval spreekt men over een kleine drooglegging.

In de praktijk blijkt echter dat de invloed van het waterpeil in de omringende sloot op het grondwaterpeil in het perceel beperkt is (2 – 4 meter).

Dit wordt veroorzaakt door de geringe horizontale doorlatendheid van veen.

De grondwaterstand in een perceel in de zomer wordt sterk beïnvloed door de verdamping en het beschikbare water om de te korten door verdamping aan te vullen. Aanvulling van het te kort aan bodemvocht vanuit een aanliggende waterloop vindt alleen plaats tot op geringe afstanden van de waterloop (ca 2-4 meter). Met als gevolg dat het perceel aan de randen hoog ligt en in het midden door uitzakking grondwater en inklinking lager. Dit effect wordt versterkt bij de aanwezigheid van onderbemalingen (afhankelijk van de breedte van perceel).

In de praktijk betekend dit bij een langdurende "grote" peilverlaging van een interne waterloop het grondwaterpeil sterk verlaagd wordt als gevolg van de verdamping, gewasopname en wegzijging er onvoldoende wateraanvoer plaats vindt als gevolg van de slechte horizontale doorlatendheid.

Om het water daar te brengen waar het nodig is in het perceel volstaat een hoge waterstand in de waterloop dus niet.

Er zijn twee manieren om het water daar te krijgen waar het in het perceel benodigd is, namelijk:

- Watervoerende greppels
- Onderwaterdrainage (Infiltratiedrains)

1.3.1 Watervoerende greppels

Watervoerende greppels voeren het water dieper het perceel in. Greppelbuizen liggen horizontaal op ca. – 0.20 tot 0.30 meter beneden maaiveld (afhankelijk van het waterpeil) zodat er water in en uit kan stromen. Deze oplossing is alleen haalbaar als er zeer extensief wordt beweide. De landbouw geeft aan dat greppels niet passen in een moderne bedrijfsvoering. De graslanden zullen dan nat zijn en daardoor slecht berijd- en bewerkbaar, bovendien is dit niet gewenst vanwege de gevolgen voor dierenwelzijn (leverbot).

1.3.2 Onderwaterdrainage

Op de proefboerderij Zegveld wordt al sinds c.a. 1966 onderzoek gedaan naar maaiveldsdaling in het veenweidegebied. In de polder Zegveldebroek is in 25 jaar het maaiveld bij een gelijkblijvend polderpeil 0.167 meter gezakt. Bij een vergelijkbaar gebied is in die zelfde periode bij een diepe ontwatering de maaiveldsdaling 0.396 meter. Uit deze metingen blijkt dus dat door diepere ontwatering van veen het maaiveld versneld zakt.

Het toepassen van onderwaterdrainage (Infiltratiedrains) is een mogelijkheid om het water in het perceel te brengen. Door te zorgen dat d.m.v. onderwaterdrainage het grondwater niet diep kan uitzakken zal de oxidatie van de bodem afgeremd worden. De vraag is alleen op welke diepte het grondwater gebracht moet worden om te zorgen dat het land nog te gebruiken is met landbouwvoertuigen en tevens de verdroging (oxidatie) zoveel mogelijk wordt tegen gegaan. Er zijn in den lande al projecten waarmee ervaring is/wordt opgedaan met onderwaterdrainage. Met name op de proefboerderij Zegveld zijn er onderzoeken gedaan met onderwaterdrainage.

Op dit moment loop er binnen ons beheersgebied een onderzoek op bedrijfsniveau naar de toepassing van onderwaterdrains in polder de Zeevang. Hierbij worden de grondwaterstanden vergeleken bij percelen zonder en met onderwaterdrainage bij diverse waterpeilen. De eerste conclusie van dit onderzoek is: een laag peil bevordert drainerende werking en een hoog waterpeil bevordert infiltratie.

De eerste resultaten tonen aan dat er bij een laag slootpeil (0.55 meter – mv.) een belangrijke verlaging van de wintergrondwaterstand optreedt (10 á 15 cm).

Bij dit lage slootpeil (0.55 meter –mv.) treedt er in de zomer nagenoeg géén grondwaterstandverhoging op t.o.v. percelen zonder onderwaterdrainage. Om de zomergrondwaterstand te verhogen is het noodzakelijk het slootpeil niet verder te verlagen dan 0.40 meter - mv.

De conclusie van het onderzoek tot nu toe is dat het aanleggen van onderwaterdrainage de zomergrondwaterstand verhoogt. Wil deze verhoging een rol spelen in het tegen gaan van de maaiveldsdaling dan moet het slootpeil niet verder wordt verlaagd dan 0.40 meter – mv.

Op deze wijze blijft er een hoge grondwaterstand in de zomerperiode aanwezig waardoor het veen minder zal verdrogen en oxideren. Verder is de conclusie dat het aanleggen van onderwaterdrains maatwerk vraagt voor wat betreft de hoogte van de drains, drainafstand en het slootpeil.

1.4 Waterhuishouding

1.4.1 Versnippering

Het hoogheemraadschap streeft naar robuuste relatief grote, goed beheersbare peilgebieden. Peilafwijkingen leiden tot een versnippering van het watersysteem. In het algemeen wordt gesteld dat deze versnippering een ongewenst effect zou hebben op de waterbeheersing en dus ongewenst is. Door het cluster peilbeheer wordt echter een andere uitleg gegeven aan een robuust watersysteem. Peilbeheer stelt dat bij een robuust watersysteem het van belang is dat de wateraan- en afvoer niet beperkt wordt door slechts één afvoerkanaal. Bij het formeren van een groot onderbemalingsblok worden er meerdere waterlopen afgesloten en opgenomen in de onderbemaling. Dit betekent dat het aantal afvoerende waterlopen wordt beperkt wat een ongunstig effect kan hebben op de afwatering. Bij meerdere kleine peilafwijkingen naast elkaar zijn er altijd voldoende afvoerende waterlopen tussen en langs deze gebieden.

Uit het bovenstaande blijkt dat niet zondermeer gesteld kan worden dat het versnipperen van het watersysteem door het toestaan van peilafwijkingen iets is wat we als HHNK niet willen.

Deze versnippering kan zelfs een positief effect hebben op de waterhuishouding. Om te kunnen bepalen wat voor effect deze versnippering heeft op de waterbeheersing zal dit per geval nader onderzocht moeten worden. Hierbij zal er ook gekeken worden of de mogelijkheid bestaat een koppeling aan te brengen met een bestaande blokbemaling en/of peilafwijking en de daaruit voortvloeiende effecten.

1.4.2 Blokbemaling

Wanneer voor een gebied van 100 ha of groter een peilafwijking wordt aangevraagd dan zal het hoogheemraadschap onderzoeken of de peilafwijkingen als blokbemaling in beheer genomen kan nemen. Bij de overname van een blokbemaling zal het hoogheemraadschap het peilbeheer overnemen maar de zorg en onderhoud en verantwoording voor de omliggende waterkering bij de inliggende eigenaar(en) leggen.

1.4.3 Bemalingscapaciteit

De bemalingscapaciteit van bestaande peilafwijkingen, per eenheid van de oppervlakte ($m^3/min/100ha$), zijn in de praktijk vaak te groot in vergelijking tot de polderbemaling. Het gemaal van de polder maalt uit met een capaciteit van $10m^3/min/100ha$. Als de peilafwijkingen met een zelfde capaciteit als het poldergemaal uitmalen dan is het wateraanbod in een te korte tijd te groot. Het gevolg hiervan kan zijn dat het polderpeil sneller stijgt doordat het poldergemaal het wateraanbod niet kan verwerken.

Om bovenstaande problemen te voorkomen en de berging in de peilafwijkingen te benutten wordt er een maximale bemalingscapaciteit voorgeschreven van $8m^3/min/100ha$.

1.5 Natura 2000

Voor al de veenweidegebieden in ons beheersgebied geldt dat het belangrijke weidevogelgebieden zijn. Weidevogels stellen specifieke eisen aan hun habitat.

De vogelrichtlijn is gericht op het beschermen van kwetsbare en bedreigde vogelsoorten in vooraf aangewezen belangrijke (trek)vogelgebieden.

De habitatrichtlijn is gericht op een zeer diverse lijst van bedreigde soorten. Overal waar deze soorten voorkomen zijn ze beschermd.

De richtlijnen en doelstellingen hebben tot doel de flora en fauna in stand te houden en of uit te breiden. Deze instandhouding valt of staat met een goed voedselaanbod, dit geldt met name voor de weidevogels. Voor het voedselaanbod is het van groot belang dat er een rijk bodemleven aanwezig is. Bij een te droge of te natte bodem zal er onvoldoende of géén bodemleven zijn.

Om aan deze richtlijnen te kunnen voldoen wordt er door de Natuur Beschermingsorganisaties ingezet op het verbeteren van de leefomgeving en omstandigheden van trek- en weidevogels.

Op basis van de "Atlas van de Weidevogels in Laag Holland" (C.J.G. Scharring & R. van 't Veer) is er een gebiedsgerichte analyse uitgevoerd. Deze analyse richtte zich op het beschrijven van de kenmerken van goede weidevogelpopulatiegebieden.

Deze analyse toont aan dat duurzame goede weidevogelgebieden een belangrijk hogere grondwaterstand bezitten dan de niet duurzame weidevogelgebieden. De duurzame goede weidevogelgebieden bezitten een drooglegging die niet verder reikt dan 0.40 meter onder het maaiveld. Een hoge grondwaterstand van 20-40 cm onder het maaiveld is kennelijk een randvoorwaarde voor duurzame weidevogelpopulaties.

1.6 Voortbestaan landbouw als beheerder en instandhouder veenweidelandschap.

1.6.1 Agrarisch gebruik

Het agrarisch gebruik van het veenweidegebied heeft gezorgd voor het veenweidelandschap dat heden ten dage zeer gewaardeerd wordt. In de westelijke veenweidegebieden hebben de melkveehouders gemiddeld 13% minder bedrijfsresultaat dan hun collega's op andere grondsoorten, wat leidt tot een 3% lager gezinsinkomen. Dit wordt veroorzaakt doordat de bedrijfsomstandigheden niet optimaal zijn, met name door de hoge grondwaterstanden. Het gevolg hiervan is een slechte toegankelijkheid van de percelen en een lagere grasopbrengst met lagere voedingswaarde.

In de periode 1 februari tot 1 juli is het van groot belang dat het land begaanbaar is voor landbouwvoertuigen en vee. Deze periode is belangrijk voor de bemesting van het land en voor de groei van de eerste snee gras. Als de bodem te nat blijft in deze periode dan warmt deze minder snel op waardoor groeidagen verloren gaan, wat een lagere en kwalitatief mindere grasopbrengst geeft. De draagkracht van de zode moet minimaal 6 kg per cm² zijn om schade bij beweiding en berijding te voorkomen. Om aan deze eisen te voldoen is normaal gesproken een ontwateringsdiepte nodig van ca. 0.40 – 0.50 meter t.o.v. maaiveld om het gebruik mogelijk te maken.

1.6.2 Natuurbeheerders

Grote delen van de veenweidegebieden, Eilandspolder, polder de Zeevang, Westwouderpolder, Krommenierwoudpolder, polder Mijzen, polder Westzaan, Wormer Jisp en Neck, Oostzaan en Waterland, zijn in handen van SBB, Natuurmonumenten en/of Landschap Noord Holland vanwege de hoge natuurwaarden. Het zelfstandig in stand houden van deze gebieden als open cultuurhistorisch landschap en weidevogelgebied door deze organisaties is vanwege de hoge kosten zonder extra financiering niet haalbaar.

1.6.3 Agrariër als Natuurbeheerder

Natuurbeheerders hebben agrariërs nodig om het beheer uitvoerbaar en betaalbaar te maken. Er is echter een tegenstrijdigheid/conflict in de belangen van agrariërs en natuurbeheerders.

De Natuur Beschermingsorganisaties willen een hoog grondwaterpeil voor een bodem met voldoende bodemleven en het veen dat niet te snel verdwijnt.

De agrariërs willen een lagere grondwaterstand om het land berijd- en bewerkbaar te maken en een hogere grasopbrengst te realiseren van een betere kwaliteit.

Om de agrariërs bestaansrecht te geven moet er een compromis gesloten worden tussen het behalen van de doelen van de natuurbeherende organisaties en economische haalbaarheid van de agrarische bedrijven. Dit zal resulteren in een bedrijfsvoering met beperkingen die deels wordt gecompenseerd door een beheervergoeding.

1.7 Conclusie

Er spelen vele belangen van verschillende aard en zwaarte in het peilbeheer van de veenweidegebieden. Voor het hoogheemraadschap is de taak weggelegd om al deze belangen integraal af te wegen rekening houdend met de verschillende belangen die er spelen. Deze belangenafweging heeft geresulteerd in een lijst van vergunningsvoorwaarden waar de vergunning aan moet voldoen.